

ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

студентка Сьомочкіна К.А.

Особисте страхування можна визначити як галузь страхової діяльності, яка має на меті надання певних послуг як фізичним (окремим громадянам, членам їхніх сімей), так і юридичним особам (наприклад, страхування працівників за рахунок коштів підприємств від нещасних випадків). Ці послуги передбачають страховий захист страхувальників (застрахованих) у разі настання несприятливих подій для їхнього життя і здоров'я.

Особисте страхування проводиться з метою організації страхового захисту окремих громадян і членів їх родин на випадок виникнення різних подій, що відображаються на житті, здоров'ї та працездатності цих громадян.

Світова практика виділяє наступні види страхування:

- змішане страхування;
- страхування дітей;
- страхування до вступу в шлюб;
- довічне страхування;
- страхування додаткової пенсії.

Сучасне визначення особистого страхування міститься в Законі України "Про страхування" (2001), відповідно до ст. 4 якого особисте страхування можна визначити як страхування майнових інтересів, що не суперечать законодавству України і пов'язані з життям, здоров'ям, працездатністю та додатковою пенсією страхувальника або застрахованої особи.

Об'єкти особистого страхування не мають вартісної оцінки, тому вважається, що не відбувається компенсація матеріальної шкоди, а мають місце виплати страховика на користь страхувальника або його родини, які носять характер фінансової допомоги.

Договір особистого страхування регулюється Законом України "Про страхування" без виділення окремих його видів. Водночас на практиці існують окремі види договорів особистого страхування зі своїм особливим режимом. Індивідуалізація у такому випадку забезпечується нормами, що містяться в прийнятих на різних рівнях актах, включаючи спеціальні закони, зокрема, про обов'язкове особисте страхування.

В особистому страхуванні розглядають такі страхові ризики:

- смерть страхувальника (застрахованого);
- тимчасова втрата працездатності; постійна втрата працездатності;
- закінчення страхувальником (застрахованим) активної трудової діяльності у

зв'язку із виходом на пенсію;

- дожиття страхувальника (застрахованого) до закінчення строку страхування.

До підгалузей особистого страхування належать страхування життя (пенсій), страхування від нещасних випадків і медичне страхування. Останні дві підгалузі в економічній літературі об'єднуються під назвою «страхування здоров'я».

Здійснення особистого страхування пов'язане з певними труднощами. При його проведенні дуже важко, зокрема, правильно оцінити ті ризики, які приймаються на страхування. Через це таке страхування пов'язане, по суті, із встановленням умовної страхової суми, яка лише наближено відбиває збиток, що його може завдати страховий випадок.

Розвиток особистого страхування має велике значення щодо соціально – економічного стану держави та соціального захисту окремої людини. Так з одного боку воно захищає здоров'я, працездатність та добробут людей, а з другого боку стабілізує розвиток економіці шляхом накопичення коштів та інвестування їх в економіку держави, яке має довготривалий характер.

В країнах з розвинутою економікою і високим рівнем життя обсяг операцій з особистого страхування дорівнює обсягу операцій з загального ризикового страхування, а в ряді країн і перевищує їх. Це зумовлене тим, що особисте страхування взагалі, а страхування життя зокрема є дуже важливою формою соціального захисту людини. В жорстких ринкових умовах ці види страхування, особливо медичне страхування і страхування життя, часто є найбільш доступними і надійними способами захисту людини при нещасних випадках, хворобах, інвалідності і вагомим джерелом пенсійного забезпечення. За результатами 2010 року основні показники страхової діяльності набрали тенденції якісних змін щодо скорочення падіння та стабілізації, кількість зареєстрованих страховиків – 441 млн. чол., із 27,2 % - рівень валових витрат. У 2012 році показники вже перевищили клієнтську базу, яка становить близько 2 млн. укладених договорів страхування, кількість зібраних страхових платежів складає більше ніж 503 мільйони гривень.

Зараз ризикове страхування життя займає 9% портфеля страхових компаній, накопичувальне страхування життя - 8%, по 7% довелося на страхування від нещасного випадку та добровільне медичне страхування.

Отже, ми рекомендуємо створення фонду гарантування виплат ризикових страхових компаній в рамках особистих видів страхування - добровільного медичного страхування і страхування від нещасних випадків. По виплатах, як і у випадку банківських компенсацій, буде введений ліміт. Страховики підрахували, що сума на рахунках цього фонду може становити від 1,5-2 млрд. грн. Нажаль, для його створення потрібні законодавчі зміни,

так як особисті види страхування - добровільні, і створення спільних фондів для них не передбачено законом України.

ст. викладач **Касьяненко Т.В.**

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 267-269.